

Előfizetési díj.

Videki postán vagy helyben házhoz hordva	
És évre	15 frt.
Félre	8 „
Negyedévre	4 „
E hóra helyben	1 frt 50 kr.
Egyes szám ára	7 kr.

Megjelen mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői szállás:

Bel-kerályuteza 28-ik szám hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzandók.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

AZ ÉRTÉKESBB CZIKKEK DIJAZTNAK.

Kéziratok nem adatkak vissza.

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

Hirdetési díjak:

Hatszor hasábozott gármond sor vagy annak tere 3 kr. Belyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakor hirdetéseknel külön kedvezményt is nyujt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelik Alajos (Wollzeile 22.) Haasenstein et Vogler (Wallfischgasse 10) Rad. Mosse Publicistisches Bureau.

Nyiltéri czikkek

garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Kiadó-hivatal:

ELOFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”

politiai és közgazdasági napilap
175. ötödik évfolyamára.

„Kelet” előfizetési ára:

Egk. évre	15 frt.
Félre	8 „
Negyedévre	4 „
Egyhóra	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

Amegrendelések legoázlszerűbben pos-tai utavánnyal alóírt könyvkereskedésébe küldendők.

Btölöz egyszerre beküldött előfizetés után tözletpéldánnyal szolgálunk.

Blozvár, januárban 1875.

Stein János

a „Kelet” kiadója.

Tisza Kálmán beszéde.

Budapest, febr. 4

A. Tisza Kálmán tegnapi beszéde szokotin hatást idézett elő a képviselőház-ban sa mai lapok azt rendkívüli parla-mentas actionak, roppant horderejű po-litikai eseménynek tekintik. Jobb-és bal-oldalt egyaránt meglepett az ellenzék ve-zéréne legujabb nyilatkozata. Vége van, Tiszaból a Deák-pártba, kiáltják a szél-szél opisitio ellenei, mig viszont a Deák-párt leglepetve nézi ama nagy fordulatot, melyet Tisza a mult év mártiusában a ko-ro-na olhivására vonatkozott megtenni s melyet ma minden föl hívás nélkül egész önkényelen, saját kezdeményezéséből meg-tón. S csakugyan ha Tisza Kálmán teg-napi rilatkozatait amazokkal egybevetjük, melyekt a mult évi coalitionalis tárgyalá-sok atalmával tón, azonnal szembe ötik a két közt a roppant különbség. Lénye-gileg — így állítják Tisza bensőbaratai — tegnap is csak azt mondá, a mit már is-mételn kifejezett. Meglehet, hogy a régi és mtani nyilatkozatai közt lényegileg nines téérés, de annál nagyobb az eltérés a forrába n. Már pedig ismeretes, hogy Szilárvylatt épen azok a formai okok hiu-sították meg a kezdett tárgyalások sikerét. Ist hogy a formai akadályok is el-távollták, ujra megnyiták a coalitionalis

áramlat zsilipjei s ellentállhatatlan erővel törnek az új pártalakulás rég óhajtott célja felé. Az áramlat kétségkívül oly ha-talmas, hogy, mint a mai lapokból s a képviselői korökön keringő nézetekből itél-hetni, épen ugy elhatott a jelen kormány barátaira, mint ellenségeire, valamint az eddig neutralis elemekre is. Azok, a kik el-fogulatlanul itélik meg a helyzetet, azon nézetnek adnak kifejezést, hogy nem kell, sőt nem szabad Tisza Kálmán kezét vissza-utasítani, mert a vele való szövetekezésben van az új és egészséges pártalakulás gyökere és magva. A mostani coalitióból nem sokára magok a viszonyok csinálnak teljes fusiot; a coalitio csak valami ideig-lenes, provisorius, mely azonban magában véve is jobb a jelen zavaros anarchicus állapotnál. De a provisoriumból definitivum leszen nem sokára: a természetes pártkép-zódés létre jött s a viszonyok ereje nem sokára el fogja mosni ama különbségeket, melyeket a coalescált töredék közt kezdet-ben még fenforoghatnak.

Ez a Deákpárt egy jelentékeny és elő-kellő részének felfogása Tisza tegnapi beszé-déről és általában a helyzetről. E körök a legjobban azt szeretnék, hogy maga Bittó István vegye kezébe a coalitio ügyét s tegyen kísérletet annak megvalósítására. Az ilyen terv elé természetesen roppant akadályok tolnak; Tisza és Seney egy-aránt megtagadták a kormányt, minélfog-va Bittónak mindenesetre nehéz ilyen kísér-letet tenni. Különbön ez úgy a Deákpárt ma esti értekezletén valószínűleg előkerül s remélhető, hogy amaz elemek, melyek a mostani kormányt létrehozták, ilyen érte-lemben fognak nyilatkozni. Különbön mind-ez csak combinatio s a dologban csak any-nyi bizonyos, hogy Tisza tegnapi beszéde lényegesen emelte a coalitio chanceait s hogy az eszme megvalósítása ma már köny-nyebben kivihető, mint ezeltől.

Ennyi kétségtelen. Más kérdés azon-ban, minő elemek támogatnák a coalitot? A képviselőház melyik töredéke egyesül-nének? Erre nézve képviselői körökben azon nézet kering, hogy a balközép mintegy fe-le s a volt középpárt követné Tiszát, hogy Sennyey és társai, valamint a Deák-párt régi zöme Csengery, Gorove stb. támogat-nák az új kormányt, míg az ugynevezett Lónyay-párt ez idő szerint nem nyerne a cabinetben képriséletet. E hirt régi-tráljuk, de nem vállalunk érte felelősséget. Mint-hogy azonban már benne vagyunk a combi-natióba, még a következő új miniszteri lajstromot, melyet ma délelőtt nagyban ol-portáltak, felemlitjük. Eszerint a miniszterel-nöki s a pénzügyi tárczát báró Sennyey Pál, a belügyit Tisza Kálmán venné át,

Nem, hadd legyen belőle békés polgár, legyen orvos, mint a kis Manuelából is sem-mit nem sejtő uri nőt nevelnek, ez meg lesz, ez meg van állapítva köztünk; de hogy ne vethesse egyik is a másiknak szemére vagy-onuk, jóllettük forrását s apjuk keresetét, ezt tartanám én helyesnek s reájok nézve üdvösnék és eszélyes dolognak.

Anyám ingadozni látszék feltételében, de még sem tudá teljességgel reá határozni ma-gát, beleegyezését adni az atyám által indit-ványozott összejövetelbe, azt mondta, majd egy év múlva beszélnek még e tárgy felől, előbb hallani sem akar róla többet s atyámuak meg kelle igérni, hogy addig várni fog s nem tesz újabb lépéseket.

Birtokomban vala tehát végre a végzetes titok! Atyám csempész volt — ez vala tehát üzlete, ez jövedelmi forrása. Megvallom eleinte oly nemű megnyug-vást éreztem e felett, mely csaknem az öröm-mel volt határos. A társalgás kezdetéből itél-ve, reszkettem, hogy valami sokkal rosszabb jó ki belőle s mintán e félelmem eloszlott, ugy találtam, hogy anyám igen is szigoru atyám inánt.

Hanem jobban utángondolva s megfon-tolva a dolgot, felfogtam anyám rettegését s lelkiismeret-furdalásait; elég tanultsággal s mi-veltséggel birt arra, hogy felfoghassa s misze-rült minden ily csaláson alapuló kereskedés és üzlet a társadalom ellen elkövetett büntény, én pedig tanultam már annyit a társadalmi állapotok rendszeréről, miként megérthessem, hogy az ember semminemű törvényt ki nem játszhat a nélkül, hogy ezáltal meg ne rontsa

a közlekedési és kereskedelmi miniszteriu-mok egyesítettének Zichy József gr. ke-zében; a többi miniszterek megtartának tárczájokat s Kerkapoly Károly tárcza nél-küli miniszter lenne. Különbön még egy-szer kiemeljük, hogy mindez ma még csak embryon van s a kibontakozás talán he-tekig is elhuzódhatik. Az azonban kétség-telen, hogy Tisza tegnapi beszédét pénzüi-szonyaink alakulását illetőleg új aera kez-detének lehet tekinteni.

— A képviselőház febr. 4-iki ülésének kimagasló momentuma Széll Kálmán beszéde volt. Az adófélemlés szükségessége körül moz-gott előadásában, s e tekintetben nyomatékos és döntő érvekkel lépett föl. Elfogadá nemcsak a budgetet, de jelzé, hogy az adók fokozására elodázhatlanul szükségünk van, s e tekintet-ben elfogadá a pénzügminiszter javaslatait. Sikerülten állította szembe egymással a fenn-forgó differentiat; külön választá azokat, kik előbb az összes állami életben gyökeres reformokat akarnak és problematikus forrásokra utalnak, azoktól, kik mindenekelőtt 1875 — 1886-ra akarják az államkincstárt biztosítani a pénzügyi zavaroktól, s e tekintetben áldoza-tokra is készek. Széll az utóbbiak sorába állt, meggyőző érvekkel és egész határozottsággal. Beszéde egy gondos pénzügyi tanulmány, mely-ből a helyzet követelményeinek teljes felisme-rése és magasabb politikai felfogás sugárik ki. Alapos tájékozottsággal szedte szét, mind b. Sennyey, mind gr. Lónyay, mind Zsedényi be-szédeiből mindazt, a mit pénzügyileg méltá-nyolni lehet. Beszéde, mely szóoklati tekin-tetben is kiváló volt — fénys hatást tett. A miniszterek siettek kezét szoritani vele, nem-különbön Sennyey, Lónyay, Csengery, Péchy gr. stb. s a Deák-párt nagy zöme, és még Somssich is.

Kiválólag sikerült volt Pauler igazság-ügyminiszter feiszólalásais, ki nemes hévvel vá-laszolt, az egész ház gyakori helyeslése kö-zött, az előtte szóló Polit nemzetiségi expecto-ratióra. Beszéde további folyamában kiterjesz-kedett az igazságszolgáltatás ellen több oldal-ról hangoztatott vádakra. Merész, de találó és metsző volt azon megjegyzése, hogy talán azért rosszabb igazságszolgáltatásunk most, mert a kortesektől független és elmozdithatlan bírák hozzák az ítéleteket.

Egyébiránt szólta még Helffy Ignác és Zichy Antal; Helffy tegnapi beszédét hozta át a mai ülésre, Zichy mai beszédét vitte át a holnap i ülésre.

A válság.

Kolozsvár, 1875 febr. 5.

(B—n.) A sodrony tegnap nem csak e lapnak, hanem egyeseknek is egy, nagyobb po-

a jog és igazságosság mérlegének egyensúlyát; hanem alapjában véve s ügyvidéi szemmel te-kintve a dolgot, atyámat nem leheté hibáztat-nom azért, hogy agyában nem forgatott ily tetteket s nem támadtak oly kételyei. minők-ről soha életben nem hallott semmit, mert egész családja csempész volt, apáról fiura szállt ez náluk, mint a határszél legtöbb la-kóinál.

Bizony pedig e kereset csaknem ugyan-azonos a rablójegykossággal, mert egyik sem csinál igen nagy lelkiismeretet magának ab-ból, hogy „lefejtessen” valamely határ-vagy vámról, mikor az igen is közelelről szor-ítja őket s e vadászat az olcsó áruczikkék megszerzésére könnyen a legkogyetlenebb em-bervadászattá fajulhat. Igaz, hogy atyám már rég az ideje nem vett részt személyesen ily nemű kalandokban; hanem azért tartott szol-galátában másokat, egyik főbb parancsnoka lé-vén — mint azt az anyámmal folytatott be-szélgetésből kivehetém — egy jól szervezett, minden fajta emberekből összeállított, titkos hadsereg-főle testületnek, kik közül a leg töb-ben inkább csak a nyereség iránt érdeklődtek s szívesebben jelentkeztek, ha osztózásról volt szó, mint midőn valódi munkára hívták föl őket, néhányá pedig épen csak akasztófát ér-demelt volna.

Mindent összevéve, a csempészet — daczá-ra az elnéző biztatásnak, melylyel csak nem minden osztályban találkozik a nélkül, hogy valaki vonakodnék azt, saját hasznára is fordí-tani — az állam háztartásának s társadalomnak nyílt sebe marad mindig. Mindent én jól tud-

litikai válság beálltát jelzi az országgyűlésről s mire e lapok olvasói e sorokat olvassák, le-het már le is vannak küzdve a válság nehé-zségei és ez talán már a lap mai táviratában jelezve is lesz.

Ennélfogva mondhatná valaki, miért szó-lunk ösmeretlenül a tárgyhoz, s talán jobb len-ne az eseményeket nevéinket.

Kétséget nem szenved, hogy mi távira-tok után nem rendelkezhetünk kellő adatok fe-llett a tájékozásra, ugy szintén bizonyos az is, hogy nagyobbbszerű politikai válságok lebonyo-lítására, a milyennek a jelenlegi mutatkozik, legalább pár nap kell. Azonban a közvélemény félrevezethetőségének kiküldése tekintetéből el-mondjuk igénytelen nézeteinket.

A költségvetések tárgyalása folytán br. Sennyey, a mint láttuk, sokrészben ellállott a merev ó-conservatív elvektől s némi hajlamot mutatott az 1848 évi vívmányokkal, legalább azok egy részével transigálni.

Lónyay gr. pedig beszédében határozot-tan egyesülésre hívta fel a pártokat a pénzvál-ság kérdésének megoldására nézve.

Végre Tisza is elég határozott szavakkal deponálta a közjogi kérdést.

Mi természetesebb, mint az, hogy a párt-vezeték ily eljárása magokban a pártokban és ennek következtében a parlamentben is vál-ságot idéztek elő.

Többször s nem régiben is mondtuk, hogy óhajtjuk, miszerint egy kormányképes ellen-zék alakuljon, ugy azt is, hogy a reformok nehézségeit csak egy oly kormány győzheti le, mely egy határozott és erős többségre támasz-kodhatik.

Mindezeket valljuk ma is, és ha a beál-lott válság eredménye ez lesz, mi csak örven-deni fogunk annak, ha legalább a tizenkettődik órában elvek körül láthatjuk csoportosulni kép-viselőinket.

Micsoda fázisokon fog még átmenni a válság s micsoda formátumban fog az meg-oldatni, azt innen a távolból megítélni nehéz volna, a conjecturalis politika faragása pedig rendszerint rossz eredményt szokott szülni; azért bevárjuk, míg a láthatár tisztul.

Azonban azon óhajtsunknak mégis bát-rak vagyunk kifejezést adni, miszerint óhajtan-dó, hogy a csomó lehető rövid idő alatt go-molyittassék le.

Azon kérdés is önkénytelenül előtérbe nyomul, ha valjon jobb volna-e, hogy a vál-ságot a jelen parlament oldja meg, vagy pe-dig csak az új választások után összejövendő országgyűlés teendője az.

Mi erre nézve azon meggyőződésben va-gyunk, hogy a pénzügyi kérdések legalább egy részének megoldását a jelen parlament el nem odázhatja, azonban a belügyi reform-kérdések megoldása inkább az 1875—8-ik évi parla-ment hivatása lehet.

tam, s el kelle szánnom magamat arra, hogy ezentul folyton, némi meghasonlást érezveklel-kemben önamagammal, és hogy mindazt, mit élvezek, első sorban kiképeztetésemet, melynek előnyeit annyira fel birtam fogni, mintegy nem csak az államon, hanem egyszersmind polgár-társaimon elkövetett lopásnak tekintsem.

Mit tegyek, mire határozzam el magam e különös helyzetben? Kérjem atyámat, könyörögjek előtte, hogy térjen jobb utra? Nem éreztem elég bátorságot magamban, ily lépésre irányában. Ott, hol anyám anyni kitartással, nem volt képes eredményre jutni, bizonyára ezáltal még nagyobb szakadást idéznék elő a családtagok között. Vagy nyilatkozzam alka-lomszerűleg szigoruan az ily nemű üzérkedés ellen, a nélkül, hogy gyanitui látszassam, hogy atyám is érdekelve lehetne benne?

Ezt még talán megkísérletém — egy-kor majd később, mikor jogom lesz, hogy mint felnőt ember beszéljek családi ügyeimről szü-leimmel.

Megalapítván e réghatározatot magamban, igyekeztem lecsillapítani kedélyemet; de min-den kísérlet hasztalan volt e részből. Egy más, még az előbbinél sokkal élenkebb izgatottság ragadta meg szívemet. Még eddig soha nem mertem idegen helygyre tekinteni, mind ekko-rig roppant szűz ártatlanságban nőttem fel, ámbár minden legkisebb alkalom izgalomba hozta véremet és ime most egyszersen csak ar-ról kezdenek beszélni, hogy karjaimba vezelek a legszebb teremést a világon, egy tizenöt éves lányt, ki képes lenne szerelemre gyulni irántam mindjárt első találkozásunk után. Ho-

Minde mellett azt igen üdvösnék tartanok s különösen a pályáztszti mozgalmakra lenne sze-lidítő hatással, ha a belügyi reformokra nézve is legalább a legfőbb elvekre nézve egyet-értés jöne létre a központban még a jelen par-liament folyama alatt.

Mennyire hajlandó a conservatívek régi hagyományaitól elválni s a józan democrat alapokra lépni, mi nem tudjuk, ugy azt sem: kés-e a balközép megelőgedni a lépcsőnkénti haladással, s különösen hajlandó-e a törvény-hatóságok szervezésére vonatkozólag a felelős parlamentaris kormány-rendszer elveit szem elől nem tévesztetni.

De azt már tudjuk, hogy csak is ezen a Deákpárt által eddig is vallott alapokon le-hetséges kormányzatunk rendszeresen reformálni.

BELFÖLD.

Fogarás, jan. 31. 1875.

(Főispáni beigtatás.)

Fogarás város törvényhatósága e hónap 27-én tartá meg új főispánja, Boér Kálmán ó méltósága ünnepélyes beigtatását. A törvény-hatóság székházának gyűlésterme zsufolásig megtölt városunk színevérágával, a meghívott katonai és polgári hatóságok tagjaival. A h. polgármester ur előadván a mai polgári ünne-pély tárgyát: küldöttség nevezetett ki az új főispán meghívására. Feszült várakozás közt megérkezvén az ünnepély központja disz ma-gyar öltözetben; dörgő és lelkesült éljenzél-el fogadtatott. A kinevezési okmány felolvasása után letette a hivatalos esküt. Minek megtör-ténte után a következő beszéddel foglalk a főispáni széket:

Tisztelt bizottsági gyűlés! Annyiszor hal-lottunk már beköszöntő beszédeket, e tárgy hason alkalmakkal annyszor fordult meg már a közönség előtt — annyak által és oly sok-képpen lön már váriálva, — hogy én, kinek ez alkalommal először van szerencsém önöket tisztelt urak e helyen és ez ünnepélyes órában üdvözölni; nem akarom magam azzal kecsge-tetni, hogy valami újat, valami olyast fognék, vagy tudnék mondani, a mit hason alkalom-mal habár más alakban, talán ékeesebb nyel-ven, tán a fülnék kellemesebben esengő han-gon, talán élenkebb színeknél esetetelve, talán melyebb érzelmel rejtő mondatokban más va-laki előttem már el nem mondott volna.

A beköszöntők rendszeren virágos szavak-ból egybefűzött lelkesítő mondatok, hazafiság és törvénytiszteletre buzdító plárisok, nemes és boldogító czélok kifűzése, kölcsönös ígéretek vagy fogadalmak tétele, egy eszményi szebb jövőnek, közmegelegedést, jólétet, általános megnyugvást keltésba helyező ígéretek lán-czolata szokott lenni, melyeket rendszeren lelke-sült éljenek zárnak be és mégis ennyi kiltás-ba helyezett, már-már kézzel fogható, de min-

gyan, már is? Tudna-e engem szeretni egy ily csoda szépség, engem tartozkodó félénk tanuló létemre, az tudna szeretni, ki képes volt egész helység népességének megzavarni fejét? Elhinni sem birtam, mint valami tündérrege hangzott az füleimbe; és mely bódító képre-keltet töltötte el egész valómát, el lehetne-e ezt ódázni magamtól?

Megvallom, hogy legkevésbé sem vádol-tam őt azért, hogy csempész leánya, ebben nem találtam semmi rosztat, s atyám okosko-dása e tárgyát illetőleg méltányosnak s eszé-lyesnek tűnt fel előttem. Valóban mindenáron keresnem kelle ily összeköttetést, hogy a közös bűn-tudat leple alá annál jobban elrejtessük a szennyfoltot, mely mindkettőnk családjára ta-padt mely szennyfoltot egykor még szememre is vethetnék magasabb körökben. Anyámuak, nézetem szerint, nem volt igaza, ellene sze-gülni ama tervezett összejövetelnek, melynek csak gondolatára is oly heves dobogásba jött szívem, hogy szétszakítással fenyegette keb-lemet.

II.

Más nap reggel igyekeztem nyugodt ar-czot mutatni; ugy tettem, mintha semmiről nem tudnék semmit, de veszelés és ábrándo-zó lettem, kedélyem majd elborult, majd kitő-rő vidorságot árukt el. Nem tudtam aludni, nem volt étvágyam. Szerelmes voltam, örü-lésig szerelmes egy árnyba, egy képzelt lénnyé, kit tán soha sem fogok látni ez életben, mert mennyi minden nem történhetik még addig s mi nem jöhet közbe, mig atyám ismét elő-áll tervével s anyám nem fogná ellenezni azt!

Egyszer még azt is gondoltam, hogy szólók nekik ez ügyről, de akkor be kellene vallanom, hogy mindent tudok, és aztán sze-relmem egészen bátoratlanná tett irányukban.

(Folyt. köv.)

den esetre biztosnak hitt alkotmányos ábránd testé vállaltát a rideg való, a gyakorlat oly sokszor, ha nem is egészen, meghusztja.

Pár nap, hét, vagy hónap múlva a lelkesült ködfátyola ellobban, a szép és költői mámor szétoszlik és a gyakorlat, ez a kérelhetlen bíráló most tekintve semmit és semmire, ingamérten veres krétájával keresztezi mindazt, a mi szerinte nem helyes, vagy nem kivihető: de a melyek, lehet hogy helyesek és kivihetők lettek volna, ha létesítésükre mulhatalatlannal megkínáztató eszközök nem hiányzanának.

A gyakorlat, ezen magister vitae jeleztem eljárása után következik tisztelt bizottság azon állapot, melyet családának szoktunk nevezni, a mely mindenütt, minden időben tartózkodás nélkül, fennen hirdeti: arany álmaink voltak, mindent hittünk, mindent reméltünk, de családunk: "és ez az állapot aztán a legkellemetlenebb, mert közlegénytelenség, szemrehányások, gyanúsítások és még isten udja mi minden váltjék fel egymást: míg végre változik a kép, talán csak azért, hogy ismét csalódásban végződő reményeket ébreszsen. Az ok, mely ezen most elmondám állapot előidézője, a gyakorlati életben annyiszor ismétlődik s mégis oly ritkán válik tanulságossá: mindenesetre figyelmet érdemel: s ha lehető, hogy a figyelmet szemlélő egy oly pontot találjon, honnan e képet minden oldalán megvilágíthatóvá, tán sikerülne a veszélyes ok, ha nem is tökéletes, de legalább előnyös elkerülése.

Nem czélok és nem is akarom e képet tovább ecsetelni, ez a kép az életből van véve, és hogy valósággal az életből való, a tapasztalás igazolja. Nem azt akartam ezzel mondani, hogy én feltaláltam a bölcsek követét, az az, hogy én tudom orvosolni e bajt, nem... ezt lehetetlen tartom, de mégis e tárgy körüli nézetimet rövidben elmondani kötelességemnek tartom.

Tisztelt közgyűlés! a társadalom jogokkal ruházta fel polgárait, és ezen jogokhoz rendesen kötelességek teljesítését is szokta fűzni. Az ilyen kötelességgel egybe kapcsolott joggyakorlati nincsen egyedül az egyén tetszésére bízva, mert az, mint tartozás áll előtte, és az ilyen kötelesség, vagy tartozás teljesítésének elmulasztása rendesen megszokta magát hozsuli.

Ha például az illetők, mint jogosultak egyike, vagy másika visszavonul, beáll önkéntes politikai kártházaúrnak, hallgatása által hideg szemlélőjévé válik a jelen léteben legördülő eseményeknek, melyekről ő maga is bevalja, hogy nem helyes irányban fejlődnek, de hallgatásával belegegyezését adja és fejlődésüket előmozdítja.

Ha a másik szomszédjával a felett vitáz, hogy melyiknek szól hát a fülemle, és e közben fellettek, de nélkülözök többség alakul, mely nézetek ellen intéz, határoz és cselekszik;

Ha ismét más, talán sértettnek vélt önértéért az által kívánja a többséget büntetni, hogy azt megveti és lenézi;

Ha ismét más, azon hitben él, hogy nélküle és közreműködése nélkül fenakad minden a tán a föld sarka is kizökken tengelyéből vagy legalább a világ kaladni képtelenné válik s kényszeríteni hiszi a nagy közönséget arra, hogy őt vállaln hordozza; ha mondom ezen és más hasonló körülmények folytán a képebbek, az arra hivatottak vissza vonulva elmulasztják a fejlődésnek helyes irányt adni, és ez által ők maguk teremtik meg a fennebb jeleztem család korszakát, még is ők lesznek az első, kik a "családunk" ismeretes melódját leghangosabban fogják elzengeni: vajjon nem ők leendnek-e okai, ha az eseménynek logikája kérelhetlenül fog fejk felett áthúzódni?

A tapasztalat és a gyakorlati élet tanítja, hogy ritkán van oly dus tehetség, mely egy oly kötelező munkát hozzon létre, melyen javításokat, vagy legalább észrevételeket más valaki ne tehetne, valamint ellenkezőleg a leggyorsabb egyéntől származnak nem ritkán helyes és mentő gondolatok.

Elmondott szavaimat kérem ne hogy valaki célzásnak vegye, mert épen ellenkezőleg, egy buzdító felhívást kívántam ezáltal önközzel tisztelt urak! intézni, hogy a közügyektől senki ne vonuljon vissza, hanem csoportosuljon minden, ki a törvény által hivatott csoportosuljon a zöld asztal körül polgári joga gyakorlására és ebből kifolyó hazafiai kötelessége teljesítésére.

Ne várja az egyes azt, hogy őt a közügy keresse föl, hanem megfordítva: keresse föl az egyes a közügyet s tehetségét, szolgálatát felajánlja segítség a közjó előmozdítását; ellenőrizze kiki saját jogát s örködjék önön maga annak gyakorolhatása felett; és ha mégis valakit a történetes figyelemtelenség, vagy épen aszandékoság elzárja a jogától, emelje fel hangját teljes önértéssel és követelje az őt megillető helyet, mert: néma gyermeknek anyja sem érti szavát.

Vitattassanak meg a tárgyak szabadon, de a törvények tiszteletben tartásáért, tisztelje mindenki a más véleményét, ha nem osztja az azt, hogy az ő nézetei is hasonló tiszteletben

részesíttessenek, a többség akarata folytán emelkedjék mindig határozattá az, a mi jobb és hasznosabb.

Ezek rövidben az én nézeteim, ezek alapján hiszem és reményilem legalább megközelítőleg elhárítani a fennebb jeleztem okot.

Ezek után tisztelt közgyűlés! a miket elmondottam, engedjék meg, hogy én őszintén és határozottan szólhassak önközzel, mint kedvea hazámiaihoz és ne botránkozzanak meg bennem, ha én az ünnepélyes alkalommal, midőn ő cs. és apost. királyunk legmagasabb kegyelméből és parancsára, valamint ő Felsége kormányának rendeletéből és megfizásából e nemes város főispáni székét elfoglalom, azt mondom, hogy én önközzel uraim semmit sem ígértem, nem ígértem pedig azért, mert azt a mit ígérhetnék, arra már megesküdtem.

Megesküdtem tudniillik arra, hogy én a törvényeket megtartom minden személyválogatás nélkül; ezen letekk esküm idéztem szavaiam oly sok van befoglalva és annyi van kifejezve, hogy annak teljesítése — de valódi és lelkiismeretes teljesítése — míg egyfelől a teljesítőnek öntudatos megnyugvást szerez, addig másfelől a várakozó közönséget teljesen kielégítheti és minden kételyt eloszlat, de ép azért, hogy a terhes földadat megoldását eszközölhessem, kérem önk szives közreműködését és becses támogatásukat.

Én tisztelt közgyűlés! mint mondtam semmit sem ígértem, hanem a helyett önközzel és kíváncsán saját érdekében egy kérésrel járulok, ne tagadják meg e kéréssem teljesítését és akkor egyuttal elősegítendik törekvéseimet és megadták nekem a szükséges támogatást; kéresem ez:

Lelkesítse mindnyájukat első sorban a haza szent érdeke és azután rögtön és közvetlenül e kis város jól felfogott érdekei; ápolják és fejlesszék azokat közösen, közegyetértéssel, hogy legyen e város értelmes polgársága e vidéken fátyla vívjóje a valódi műveltségnek, uttörője és vezetője a nevelés-ügynek, apostola a törvény tiszteletnek, valódi őre a jognak és igazságnak: védője és fenntartója minden szép, jó, hasznos és humánus intézménynek, hogy foglalhassa el e kis város e vidék központján azon őt jogosan megillető helyet, hol bizalommal és szeretettel burjoljon kebelére a vidék népessége; mert csak így és csak akkor lesz a város és vidék szellemi és anyagi jóléte elérve és megteremtve. Ez pedig — tisztelt gyűlés — önk akaratától, lelkesülésétől és tetteiretől függ, melyeket én a törvények megtartásával elősegíteni és támogatni igyekszem. Fogjunk hát közös akarattal, egyesített erővel, férfias kitartással a feladat megoldásához.

Éljen a haza! éljen a Király!

E háromszoros feldörgő éljontől kísért beszéd után a h. polgármester ur mondá el üdvözlésként elfogadó beszédét, hangsúlyozván az uttal is a városi közönség tántoríthatatlan bizalmát és mély ragaszkodását újfőispánja irányában; kinek tapintatosságától, ismert igazságszeretetétől és bebizonyított erélyétől várja e kis város felvirágzását, jólétének, nyugalmanak megalapítását; minek biztos reményében ajánlja — törvényes és alkotmányos működése terén — minden jök és igazak kész támogatását.

Erre a beigtatott új főispán ur székéből felállván, az üléstermet szívélyes és barátságos kézszorítások, kölcsönös üdvözlések között harsány éljenzés kíséretében elhagyta. Kisértje itteni működését is a vidékben elérthez hasonló szerencsés siker, és e történelmi fontosságu város felvirágzand.

Egy hallgató.

Décs, 1875. január végén.*

(Tánczvigalmak.)

A társas élet kellemeit, rég élvezte kis városunk ennnyire, mint jelenben. Az eddig szerfeletti számban emelkedett különböző catteriak zárt körökiből kibontakozván, egymásközi váltakozó közörmre kezdenek leomlani s most, e catteriak mindenütt, hova csak nemes cél hiv, rangkülönbség nélkül társula, együtt mulatnak. Ezt bizonyítja az idei farsangi idény alatt minden szombat napon a megyeház nagy termében tartatni szokott "Társaskör, mely czélból tüzvén ki a zene, ének- és szépirodalom fejlesztése mellett egy Deésen alakítandó "dal-zene egyet" létesítését, mintegy 70 családot és 50 magánzót, számlál tagjai sorában; időtöltései fesztelenek és élvezetese; a zene-egyetel mindig új darabokkal kedveskedik; az énekkar hasonlólag dícsérhető; nők és férfiak váltogatva költeményeket szavalnak, azután kezdetét veszi a táncz s ez tart éjjel után 2—3 óráig. Ezt bizonyítja az eddig rendezett tánczvigalmak, s főként, amaz élvezetes est, melyet a helybeli ifjúság által folyó hó 23-án a dé. és ev. ref. fiu, a polgári fi- és leány- és a rom. kath. fieskolák szorgalmas növendékei közt kiosztandó jutalmakra, a régi casinó illetőleg a mostani polgári iskola helyiségében Gucci János kolozsvári czimbalmos zenekarának közreműködése mellett rendezett ifjúsági tánczvigalomban töltének.

*) Tárgyalmasz miatt késétt.

Ad vocem bánya! Az ifjúság tapintatos eljárását bizonyítja az is, hogy tánczvigalmának bányájára a város egyik közszerelet és tiszteletben álló, nemeslekkü és áldozatkész úrnőjét, Boér Károlyné ő nagyságát kérte fel. Ő nagyságáról — bárha egyfelől félek, hogy az érdemnek elismeréssel adózni nemcsak nem bűn, de kötelesség — nem női hagyhatom említés nélkül igazi magyar jellemét, melyet az alkalommal is mint bánya, mindenivel szemben nyájas és szívélyes tárgyalásával tanusított. A terem valódi csinnal volt berendezve; az egyforma tükörök, képek, megyszindisítés és tömörked láng nagy fényt árasztának szét. A bál 7 órákor vette kezdetét, s miután gyermekbálla volt egybekötte, 9 óráig a gyermekek kedvesen mulattak, s csak ekkor kezdődött az igazi tánczvigalom; gyönyörűség volt nézni, miként lejött 50 — 60 pár egyszerre a különböző tánczokat. A cotiliont, az ifjúság előleges felkérése folytán betleni gróf Bethlen András volt szívesen csinosan elrendezni s miután a gróf ur ebbeli szíveségét az ifjúságnak nem volt alkalma személyesen megköszönni, fogadja a gróf ur itt a nyilvánosság terén az ifjúság szíves köszönetét.

A bál semmi különös intermezzo által nem zavartatva kedélyes és feszelen időtöltés közt reggeli 6 óráig tartott.

Már most hogy bebizonyítsam, mikép az ifjúsági bálaiban szép és nagyszámu közönség vett részt, im közlöm a jövedelmet. Bevétetett összesen 331 frt 70 kr, ebből kiadottat zene, díszítésvilágítás, cotilion-jelvényekre s másnemű aprólékos szükségletekre összesen 243 frt 70 kr, e szerint maradt tisztajövedelem 88 frt, mely az ifjúság határozata folytán azon megjegyzéssel adatott át nagyságos Boér Károly főtanfelügyelő úrnak, hogy ezen összegből 22 frt, a rom. cath. fieskolát illetvén, ez összeg felerészével szépirodalmi könyvek vétésének és osztásának ki az 1875-ik év nyarán tartandó vizsga alkalmával; a fennmaradó más-sik felerész pedig kamatoztassék és ugyanazon alakban osztassék ki az 1876-ik év nyarán tartandó vizsgák.

Mielőtt levelem bezárnám, egy kedves kötelességet akarok teljesíteni akkor, midőn a nemeslekkü felülfizetők neveit megnyugtatót végett közlöm.

Elsőhelyen említem Boér Károlyné ő nagyságát ki mint bánya 50 frton váltotta meg jegyét; fogadja a czél érdekében tett áldozatkésziségeért az ifjúság hálás köszönetét. Továbbá: Vékonny Ferencz (a bál elnöke) 2 frt, Gr. Bethlen Károly 3 frt 60 kr, gróf Bethlen Béla 1 frt 50 kr, gróf Bethlen András 3 frt 50 kr, Czecz Deodát 50 kr. Breznanoczi Ferencz 50 kr. Mltsg. Tatrosi Ferencz 50 kr. Dr. Almái Károly 2 frt, Dr. Almái Ferencz 2 frt, gróf Teleki Györgyné ő nga 50 kr. ügyvéd Nagy Miklós 50 kr. Tiszt. Fekete Miklós 2 frt, Hárynik Sámuel 5 frt, Peiella Olga k. a. 5 frt, és Bíró András 50 kr.

Fogadják a nemeslekkü felülfizetők a czél érdekében tett áldozatkésziségükért az ifjúság szíves köszönetét!

S itt e helyen nem tartom feleslegesnek nagyságos Boér Károly főtanfelügyelő úrnak illetőleg személyében az egész iskolatáncsnak az iskola helyiség ingyenes átengedéseért az ifjúság nevében szíves köszönetet nyilvánítni.

Veregyházi.

Deés, 1875. febr. 2-án. *)

(Tombola-bál. A műkedvelők. Deésiradote A főispán.)

Mit nem lehet egyesült erővel létrehozni, legkivált ha az ügy élén lelkes honfiak és honleányok szerepelnek. Még az őszön egy nyilatkozott volt polgármesterünk, ki egyuttal a deési ev. ref. templom kőrfala felépítésére alakult konszorcizium alelnöke, hogy e czél megvalósítására még csaknem 2000 frtra van szükség, azóta azonban műkedvelői előadás, hangverseny, ezt különböző című bálok követétek, mig-nem elvégre a tegnapi — tombolajátékkal egybekötött — tánczvigalom, mely körülbelül 500 frtot jövedelmezhetett, a konszorcizium pénzátar annyira szaporította, hogy ma már alig lesz 1000 frtra szükség, hogy a templom kőrfala, a város e kiváló díszé teljesleg befejeztessék.

Gyönyörrel telt el minden kebel a látvány felett, miként jött egyvőre itt a város és megye minden rétege, a gróf főispántól kezdve le az iparosig, s az előtelli hölgykösorut sem hozta zavarba teljességgel, hogy vele egy "colonne"-ban lejtette a kézművesnő is a franczia négyest.

Nem tehetjük, hogy a tombola-bál intézőiről elismeréssel meg ne emlékezzünk. Egyházi főgondnok nagyságos dr. Szűcs Sámuel királyi tanácsos urnak, ki az ügy sikeres megoldása körül lankadatlan fáradozott, forró köszönetet szavazni, s Róth Pál polgármester urnak a tombola rendezése, s a sorsjegyek leleményes uton történt elárusításáért elismerésünket nyilvánítni kedves kötelességünk. A nőké általánban a dícsőség, ők gyűjtötték a nyeremény-tárgyakat mintegy 337-re fel, jól kigondolt mó-

*) Tárgyalmasz miatt késétt.

don eltukmálták a sorsjegyek nagyrésztét, s varázsolták egybe a szép közönséget.

A tetszhalottként szunnyadozó műkedvelő társulat is ébredéz, mint értesülünk folyó hó 10-én kezdi meg próbáit "Király házassodik" című vígjátékból. Híre járt, hogy e virágzásnak örülő társulat felbomlott, már hogy hibetni ilyesmit, hogy egy társulat, melynek minis-teri jóváhagyással ellátott alapszabályai s tisztviselői vannak, csak amugy felszolgálnak, s épen akkor, a midőn csaknem 2500 — 3000 frtnyi felszerelvénye és 1250 frt alaptökéje van. E társulat szünetelhet hosszasan is, de hogy végkép felszolgálnak, himni nem akarjuk s isten ne is adja.

Ezzel kapcsolatosan meg kívánjuk említeni, hogy Torma István ő méltósága elnökele alatt egy 8—10 tagból álló társulat alakult, melynek czéja Deésen egy megfelelő tágas termekkel ellátott műkedvelői előadások, társas összejövetelek, s tánczvigalmakra alkalmas helyiséget építtetni.

Az e tekintetben készitendő tervet, oly czélból, hogy Deés város közönsége az építésre megkívántató helyet kijelölje, a korsorci-zium a napokban a városi képviselő testület elé terjesztendő.

Egőző szükségét látjuk egy ily teremnek naponta, hisz láttuk mily szűken félünk meg ez este is a városház termében, mily szorongásig megtel a minapában a volt kaszinó, a jelenlegi polgári iskola, az ifjúsági bályvendégekkel, s mennyire kényelmetlen lehetett a múlt szombaton tánczolni csak félközönség mellett is a megye házánál, szóval Deésnek ma nincs tánczterme, ezért kell nélkülözönnünk színeszetet, mindent, ezért szünetel a műkedvelő társulat, mert nem kockázthatja a közönség egészségét a kisdóvoda szűk helyiségeiben, hol eddigelé kényszerelőadásait gyér közönség előtt tartani kénytelen volt. Különös szerencse, hogy megyénk alispánja a művelt közönség és megyei értelemiség érdekében a megyeház nagytermét társas összejövetelekre átengedni szíves volt, mert igazán az sem volna, hol néha egybegyűljünk, s patriarchaliter elmulassunk, míg ily alkalmunk nyílt a minden szombaton rendeztetni szokott társas körökben változatos időtöltésben részesülhetni.

A lefolyt hetekben azon hír tartotta izgatottságban megyénk közönséget, hogy szeretett főispánunk megválna tőlünk, s megyénk kormányzata br. Bánffy Dániel dobokamegyei főispán ur ő méltóságára bízának.

Mi e hírek akkor sem adtunk hitelt, s most már, midőn tudomásunkkal nagyrebecsült főispánunk nemcsak, hogy megyénk élén megmarad, de hír szerint Naszdóvidék kormányzatával is megbízatik, teljesen megnyugsunk, nem mintha br. Bánffy Dániel ő méltósága személye ellen legkisebb kifogásunk is lenne, hanem mivel azt, hogy megyénk kiskorúságra kárhoztatva gondnokság alá helyeztessék, magunkkal elhithetni sehogys sem akartuk, s hogy velünk a minister e méltatlanságot éreztessé annál kevésbé hisszük, minthogy ily elbánásra okot sem szolgáltatunk.

Sulyok.

Magyar lapok szemléje.

A "Pesti Napló" az egész budgetvitából jelentékenyen kimagaslani látja Széll Kálmán nagyhatásu beszédét. A pártbontó és pártalakító eszméket kerülve, tisztán a pénzügyi feladatról szól, kiemelve mindenütt a helyes közgazdasági s adminisztratív politikának szerkesztettségét, az állami pénzügyekkel. Széll Kálmán szélesebb keretben tárgyalta, mint az eddig felszólt legtöbb képviselő a budget kérdését; mert nem szorított egyedül a szükséglet megítésére, hanem határozottan nyilatkozott a fedezetéről is, egészen magáévé tévén a pénzügyminister javaslatait.

A "Jelenkor" a legszebb reményekkel néz a közel jövő elé. A parlament hadt tárgyalja le békésen a költségvetést, hányja, vesse meg jól, mit törölhet a felvett tételekből s midőn ezzel már készen lesznek, akkor érkezik el az ideje azon konferentiáknak, a melyek határozni fognak a teendő felett, mely nem lehet más, mint a parlamentnek átalakulása, új csoportosulása a közös lobogó alatt egy tömör testületté, a mely képes erős kormányt adni az országnak, az erős kormányának pedig hatalmas támaszt a nagy munkára.

A "Nemzeti Hirlap" csak a Deák-pártnak és balközépnek koalíciójától reméli a kibontakozást, nem pedig a balközép szövetekezéséből a Deákpárt egyes töredékeivel. Meg van győződve, hogy csak a két nagy párt szövetekezése, mely magába foglalná az ország tulnyomó többségét, értelmiségének és vagyonosságának legnagyobb részét, és a mi fő: a magyarság zömét, hogy csak ily nagy nemzeti szabad-elyű párt alakulása nyújthatna biztos garantiákat a jövőre.

A "Reform" úgy találja, hogy a kibontakozásra képtelenek az emberek és a pártok. Ha egy nagy férfi, egy valódi vezértehetség állna a jobboldal élén, minő Deák Ferencz, az nem törődne, hanem a nagy momentumnak megfelelő nagy cselekedetre száná elmagát; de a Deák-párt ziláltsága miatt sem a

kormány nem tehet semmi nagy szagot, sem azok, kik a "párt zöme" kik, nem tudnak egyebet, mint kapni, sem a frakciók nem léphetnek ki a csele és terepre, mert mint rész, nem akarhatn az egész, a párt ellen, s így minde és lesi, mit hoz a legközelebbi jövő. A kormány elhatározta, hogy az értekezési tartásán bizonytalan időre elhalasztja. Ez a választási pártolja, mert a kormánynak pár nap ide kell, hogy magát tájékoztassa, követendő politikáját megállapíthassa és magatartásához a rály belegegyezést kikérheti.

A "M. Újság" kíváncsisággal tekint a most fejlődő dolgok elébe. A coalit. Tiszá, Sennye és Lónyay között kicsináltolognak tartja A balközépből többen nem fáják követni Tiszát s úgy tudja, hogy Jókai semmifog engedni a magyar hadsereg rováására, ha csak ő nála is azóta be nem álló urasági változása. A kormány szerinte így laknának elnök Sennye, belügyminiszter Tiszá, pénzügyi Lónyay, igazságügy Gyhozy. Idejénél talán, hogy az elvű ellenzék is coalitiot kézen s karöltve járjon el szemben a közönség fentartásán szervezkedő coalitonalis kormányval.

A "M. Politika" szerint Sall Kálmán meglepte a házat, pártját s kait is; nem azzal, hogy okosan beszélt: mert őt eszes embernek ismerték eddig is; hanem száraz és passiv szónok, meglepett előadásán: hévvel s meggyőződésé erélyével, végre önyvű, tetszetős modorával. Bizonyos határi osztja azon törekvésűt, józan mérvre redukálni meg-takarítások lehetőségéről tálpiát nézetét. De beszédének pénzügyi szempontból legengedőbb oldalát véli találni épen abban, a mibe orthodoxy deákpártiak főerejét találják; abn t. i. hogy nem jó szemmel, — szerinte — foglaltsággal tekint azon kiadásoknak szándolt redukciójára, melyek ugynevezett culturis csálakra, a nemzet mivelődésének emelésé fordítottak 1867 óta.

Apró puskatúz.

Papp Miklós ur lapja mai számaán azt igéri, hogy Paulay ellen intézett támlásunk indokait alkalmilag le fogja lelezni. Felteesszük Papp Miklós urral, hogy e jayausító ígértét illetőleg szavának áll. A "Kelet" már évekket ezelőtt állást foglalt Paulay urral szemben, midőn még először állt elő a "M. P." candidatiójával; elvárjuk Papp Miklós urtól bebizonyítást annak, miként vette ez ügyben a "Kelet"-et akkor és most érdek.

A "Magyar Polgár" kellemesen va meglepetve a Paulay féle candidatio által, anál is inkább, mert saját vallomása szerint e az ő eszméje volt. Feltesszük az országos szű vá-lasztmány nagyrédmű tagjairól, hogy Pap urat nem kívánják megfosztani eszméitől, anál is inkább, mert az ő eszmedus lapja pár telőtt szépen megleckéztette a választmányt agjait hogy miért nem járják ugy a mint ő fja.

Kalamben Papp ur korán örül Erbulay ur visszaléptén, mert mint halljuk a választmány csak azon esetre fogadja el K. ur lemondát, ha bebizonyítja, miszerint a "Magyar Polgár" a kolozsvári színészet eszméjének csakugyan színté barátja. Ez pedig még Korbulay urnak sem sikerül.

A "Magyar Polgár" legutóbbi színlátatában a gyenge előadást Paulay meghívása hírének lehangoló hatásától számítja. Iga van t. lapjárunknak, de a "Száz éves" eadása alkalmával roppant zavar történt ám. Tídon közvetlenül az előadás megkezdése előtt Paulay ur candidálásának szaga a színpadi elterjedt, a rendező jelt adat, a függöny elgördül, de oh borzalom, a sugó-lyuk üres — a darab betéve ott haver; tábláján egy ávsürgöny, mely így hangzik: "Barátom mekküli, Paulay jón!" alírva "P. a kít tavaly lott a pesti sugó lyukban Paulay rendező meközött." A sugó váratlan eltűnése roppan izgalmat szült.

A "M. Polgár" már tegnap tudt hogy Paulay a színházi választmány megkérésére már választott.

S így valószínűleg a válasz tartat is tudja azon tudákos "kis ujja"-tól, ki észlelti szokta; roppant csodálkozásba ejtett hát a "M. P." discretiójával. Mi a phisiognómián kevésbé vagyunk járatosak, de mégis ny láltuk, hogy tegnap délután a "Polgár"-arazán valami masina-eceet iz tükrözött vissz. Talán baj van a szövetségesek táborában, mert?

A fen jelzett savanyú képet ugye főbb-féle Hogart vonalokkal iparkodott a "polgár" arca eltsirozni, de az nagyon rosszul sikerült; feszült figyelemmel várjuk, hogy a Pany ur válasza nyilvánosság elé kerüljön, mertia az általunk észlelt méla búnak okát a trinda hozta magával, kisül, hogy lavateri domá-nyunkat nem méltányoltuk eléggé.

Ő. Olvasta-e kedves barátom a "magyar Polgár"-ban Nagy Lajos tanár urnak a egyttemi kör" érdekében a "Kelet"-nek vá-laszt.

En. Olvastam és azt hiszem, hogy a „Kelet” inkább szívén hordozta a tanár ur nevét, midőn a community gyűlésen hangzott elveit csak körvonalaiiban ismerem mint maga a tanár ur, midőn e nézeteket „M. Polgár”-ban egész terjedelmében közli. Nem ismertem én soha olyan főiskola tanárt, a ki 30 pénzért (mert 30 forintot) a város a fáraán a „kör-nek” elárulja a mestert, a tudományt.

Ó. Jaj édes barátom, azt Judás sem tette volna, ha fogott volna rajta a mester tanítványa.

Ó. Ha ön olvasta a Nagy Lajos úr válságát, akkor a cik az azon passusa sem kerülhet ki figyelmét, mely szerzetatanárurigéri, hogy a mikor ön erejével és munkásságával annyira halad az ifjúság, hogy a várostól nem kér át, akkor ő sem lesz a 3 ól fa megadása ellen.

En. Ez csak azt bizonyítja, hogy a tanár ur valóban nagylelkű ember.

Ó. Köztudomásu, hogy a budapesti egyetem kört megalakulásakor 3 ezer fittal segélyezte a kormány s most egész lakosztálya részén tőbbséget az egyetemi épületekkel rendelkező; az is tudva van, hogy külföldön százezreket, felszerelésekkel segíti az ifjúsági kört a kormány; valamint az is: hogy a kolozsvári egyetem szállást, sem egy fillérnyi pénzsegélyt nem kapott, hanem gyűjtések után önére juttatja, hogy ezen körülményeket Nagy Lajos tanár úr nem tudta, midőn nemcsak orált, hanem hírből cikket is írt a város részéről a kolozsvári egyetemi körnek adandó 30 frtnyi segély hatóságai segély ellen?

En. Azt nem teszem fel egy főgymnasiumi tanár, hogy e tények előtte ismeretlenek volnának. De mire nem viszi az embert az elvi egygyőződés! én még azt is hallottam, hogy a melyt Nagy Lajos urnak a közművelődési téri szerzett bábeli olyan bugyvává nővik ki magukat, hogy tetejéről az országába juthat, legelső indítványa ez lesz: „tekintettel arra hogy az egyetemre járó ifjúság egy része máris gazdag más része az ügyvédi irodákban szerezhet vagyon, indítványozom, hogy ad noran „egyetemi kör” önére juttassa fen az ifjúság az egyetemet is.

Ó. Nemde megmondta a „Kelet,” hogy Papp Miklósnak rosszul fog esni Filep Sámuelnek diszpolgárra választása, olvasta-e a „Polgár” tegnapi számát, miként bizonyítja be az „araszabur” „hoimách” és „buzsenyicza” segélyével, hogy Filep Sámuelnek e tisztségre nemnek érdemei.

En. Hja barátom, Papp Miklós mindig illekesebben határozhatja meg Filep Sámuel érdemeit mint Szamosújvári képviselő testület, minv erre a derék örmény város a képviselőválasztások alkalmával már megadta a „M. P.” szerkesztőjének a felhatalmazását.

Ó. Látta-e barátom, a M. P. ban azon szarashibát, hogy Papp Miklós a szamosújvári képviselő bizottság határozatát „egy elhamozott tanácsai végzésnek” nevezi.

En. Ugy látszik önnek nincs tudomása arról hogy a harkok lelővéseinek jogát a nyilasnak adta a város haszonbérbe.

Kérbeszéd városi közügyek felett. Számi. A közbiztonság korainak és szűkegfeletinek mondom, inkább a hidak építési ajánlom.

P. M. Igaz, hogy egy hitet vallunk a politikában, de mégis szeretnénk tudni Számi barátom, meddig tartod te a vágóhíd építését elhalasztatónak.

Sz. Mindjárt megmondom: 1-ór. Mig a husfogvasztási adót felhajtán a mézárós társulat lesz hivatala.

2-ór. Mig a város tartsai legelőjét mint legbbet igérő, a társulat bírhatja haszonbérben az indokok alapján, hogy a városi közönség jobb és mérsékeltbb áru hussal lát-hasi el.

3-ór. Mig a társulat biztosítva van, hogy a indórság olyan minőségű húst és oly font-tálgondi mérni, milyennel az iparszabadság életéltetése óta a társulat ellátja a városi polárságot, melynek érdekeit képviseljük né-háran a városi bizottsági gyűléseken én és tárim.

4-ór. Mig azon hírneves plakát megjelenik melyben erős indokok alapján meg lesz szára, hogy minden font hus után csak hány lat yomtatékot lehet felnyomni.

5-ór. Mig a társulat 21 krban mérheti fontát a husnak, míg Besztercezen 14, Deesen 16, M. Váshárhelyt 16, Brassó, Szeged és Szamojvárt 18 kron látják el a közönséget leg-alább is olyan font hussal, mint nálunk.

6-ór. Mig vágóhídnak piszkát, az alata eltávolító mocsár, s benne lubiczkoló hízó serté-sekbüszhődt és undorító szagát békével türi a körte naponta épülő városész.

7-ór. Mig a városi tanácsot és rendőrség-tisztetlettel alóltit szegény polgári házammal eg-kis vékony ebéden vagy vacsorán elfogad-ni szerencsés lehetek.

P. M. Megvallom mind igen erős po-litikai érvek a hidak építésének elsőbbsé-

gére nézve. Részemről 9-ik éve, hogy üzőm a magasabb politikát, de ezeknél hatalmasabb ér-veim csak akkor voltak, mikor a catholikus nyomda megkapathatásáért a gróf Péchi és Fogarasi, a püspök elleni hadjárataimmal felhagytam.

A válság képezi a politikai élet legfőbb problémáját, idősebbeknek tartjuk tehát a jól értesült „Közérdeke”-ből, „Puskát tűzünk” számára felvenni az alábbi idegen töltéseket.

A képviselők közt ma szájról-szájra járt az „öreg urnak”. Deákknak a coalitiora vonatkozó megjegyzése.

Az öreg ur ugyanis állítólag, midőn Tisza Kálmán tegnapi nyilatkozatai-ról s a coalitiora ezek folytán előtérbe nyomult eshetőségéről értesült, következőleg nyilatkozott:

Az érmelléki kitűnő egy bor; a bado-csonyi is igen jó, a tokaji meg felséges. — Külön-külön pompás mindegyik; hanem ha összeöntik... biz én nem tudom mi lesz belőle! Ha kedvetek van az ilyen mismáshoz, melynek ízét előre tudni nem lehet... am kóstoljátok meg.

Tisza Kálmánnak Ostendéből írt levele is számos képviselőnek ezébe jutott.

Abban azt írta akkor Tisza Kálmán, hogy Jeriko falai nem dűnek le többé a trombiták és harsónák zajától. S a ki beakarja venni Jeriko falait, annak okos taktikával kell megkerülni a bástyákat.

Jeriko falai alatt pedig Tisza K. a Deák-párt álláspontját értette. És sokan aggódnak az iránt, hogy Tisza legújabb nyilatkozatai által vajjon nem épen azon taktikát követi, mely a „bástyák megkerüléséhez” vezet?

Oda kell hatnunk, hogy Tisza Kálmán bevonassék a kabinetbe, — mondja egy deák-párti vezéregyéniség, kinek az az ambíciója, hogy minisztereket szokott csinálni.

De hát az ostendai levél, a trójai faló, stb.? mondja kérdőleg egy másik. Hát ha Tisza megerősödik s három év múlva elkezd új-ból közjogi oppositóját, miután minket előbb megsemmisített s a helyzet urává lett?

Három év! mondja egy harmadik, a ki nem szokott minisztereket csinálni; — sokkal hamarabb „lejárátjátok” ti Tiszát is. Három év alatt nektek legalább is három ministerváltsággal kell, ha az eddigi nyomon haladtok tovább.

A „KELET” magán-távirata.

Feladatott Buda-Pesten febr. 6. 10. ó. 50 p. d. e. Érkezett, febr. 6. 11. ó. 30 p. d. e.

A képviselőházban tegnap a Deák-pártból Kerkapoly, Toth Vilmos hosszasan szólottak, mindketten fontos eszméket penditettek meg; Toth a közigazgatási tisztviselők választását szépen védte Sennyey ellen, nagy hatást azonban beszédök nem keltett. Ma talán Bittó beszél. A válság eldöntését már a budget általános megzavazásának idejére várják; maga a kormány siátteti bekövetkeztét; tegnap erre nézve ismét hosszasan értekezett. A középpárt tegnapi ülésén elhatározta, hogy újra Tiszához csatlakozik.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, febr. 6. 1875.

— **Ö fősége** dalmáciai utazására az előkészületek már javában folynak. Polában már disztika „Miramar” és „Phantasie” nevű hajókat, s ezeknek kapitányai utasítást kaptak, hogy a Felső március elején kel utra s utazása legfeljebb 12 napot veend igénybe.

— **A vallás- és közoktatásügyi** m. kir. minister a nagy-szebeni királyi jogakadémianál a magyar és osztrák magánjog megürlt tanszékére dr. Uzoni Sándor fogarasi királyi járásbírósi albirót, egyelőre helyettesi minőségben, nevezte ki.

— **Rónay Jácint** cz. püspököt ő felségök, a Jelenkor szerint, azzal bízák meg, hogy Mária Valéria főhercegnő nevelését vezesse. Ennek következtében Rónay már közelébb B. csébe teszi át lakását.

— **Felekyné M. Flóra** kitűnő művésznőnk vendégzereplése — mint halljuk — f. hó 16-ára van jelezve. A műsor sok életet ígér, s a kedves művésznő eddigi babérjait Kolozsvárról is fogja néhány hervadhatlan levéllel szaporítani. Vendégzereplési ciclusa a következő darabok képezik: Lecouvreur Adrienna, Tündérújjak, Stuart Mária, Kornelia (először), Közönyt közönyvel, Társaságból, Valeria, Szénész és Bátor bankár (együtt), Szerelmek iskolája (először), A farkas torka (először).

— **Hirtelen halál.** Egyik helybeli cipészünk L. J.-nél a napokban egyik tanoncz egész jókedvvel dolgozva székén, hirtelen görcsök fogták el — s a körülötte levők nagy ijedelmére — rögtön meghalt. A fiúnak érte-

sülésünk szerint nehéz nyavalyája volt s egy-szerre oly rohammal támadta meg, mely véget vetett életének.

— **A vigadó berlője** hushagyó ked-den február 9-én a városi vigadóban Carneval ünnepe és álarcos táncvigalmat rendez, a mely mulatságok episódokhoz fog bővölködni.

— **A florenczi** négyes quartetret martius hóban még egyszer szerencsések lehetünk hallhatni; a rendkívüli művelőzetre előre is figyelmeztetjük olvasóinkat.

— **A helyi** vendéglősök, kávéosok és pinczerek egyesült segélyegyletük javára február 5-én zártkörű táncvigalmat rendeztek a városi vigadóban, a melyen kevés számú közönség jelent ugyan meg, alig táncolt 20—25 pár, de ez aztán jól mulatott. Az estély zárt-körű lévén, csak a tehetősebb iparos osztály jelent meg; fényesen megezőlva azok hiedelmét mely miatt sokan távollétükkel tündökölték, — hogy a bálon nagyon „vegyes” közönség fogna lenni. A bál csinosan, de kevés költséggel lévén rendezve, deficit is aligha van, a mi részben a bánya Bogdy Istváné urasz-szony szíveségének is köszönhető, ki jegyét 50 forinttal váltotta meg.

— **Kolozsvár** városában az országos és katonai kórházak beleszámlításával az elmúlt januárius havában a városi orvos hivatalos ki-mutatása szerint az elhaltak száma 83 u. m. a férfi-nemből 51, a nőnemből 32. Ezekből halva született a férfinnemből 6, a nőnemből 1. Kiskoruk a férfinnemből 23, a nőnemből 17, nagykoruk a férfinnemből 22, a nőnemből 14, a koresetekre nézve sem szorványos sem pedig járványos betegség nem fordult elő. Legtöbben elhaltak különféle szervezeti lobos betegségekben 16, belesz. mitva 2, kiskoruknál előfordult roneselő toroklob esetet is. Eléggyengeség mi-att 12. Yégelgyengeség miatt 10. Tüdővészben 9. Rángásos görcs miatt 6. Idült és heveny hurutban 3. Hagymázban 3. Aszkóriban 2, ugyan-annyian görvényben. Hűdés esetekben, vízkór-ban, himlőben 1, ugyanannyi rák miatt, sárga-ságban, szívbillentyű elégtelenség, vérszegény-ség és elégsé miatt, vitustánczkóiban, továbbá önfelakasztás és szengőz fuladás miatt egy-egy. Rendőri bonczolat 2.

— **Borászatonk** érdekében hazánk elsőrangú szaktekintélye Dr. Bntz Ferenc egy nagyon alapos cikket közöl „Hajdan és most” czim alatt a „Borászati lapok”-ban. A borkezeles terén felmerült és nagyrészt ferde néze-teken alapuló agitatitót elítélve, a következő szempontokból, tárgyalja a fontos kérdést egész-ségügyi szempontból, a józan nemzetgazdaság szempontjából, kereskedelemügyi szempontból, a törvényhozás szempontjából és az előmozdi-tandó nemzeti erkölcsiség szempontjából. — Öhajjtuk, hogy e magvas cikik kellő figyelemre találjon és a t. szerző nézetét az országos mag-yar gazdasági egyesület kebelében is érvénye-sülhessenek.

— **Faiskolák.** Mint az „Erdélyi Gazda” írja Alsó-Fehér-vármegye 198 községe kö-zül csak 9 községből érkezett be jelentés, nem tett jelentést 189 községbeli tanító. A beérke-zett 9 községből jelentés szerint: meg csak ki-hasitva sincs faiskolák tér 1 községben. A miniszteri biztosi utasítás következtében 1874. évben kihasitított faiskolai tér 2 községben, 2670 □ öl területtel. A faiskola rendeltetési céljaival ellenkezőleg használtatik a község-ben 1000 □ ölnyi területen. Még csak egyet-len facsemetét sem képes felmutatni 1 község 1000 □ ölnyi területen. Munkásságuknak né-mi eredményét felmutatja 4 község 3016 □ ölnyi faiskolájában, 713 csemetével. Egész me-gyeben van faiskola 8 községben 5016 □ ölnyi terület 713 csemetével. Ennélfogva Alsó-Fehér-megye faiskoláiban 7 □ ölré esik egy csemete. Aranyoszsók. A szék 23 községe kö-zül 4 községből érkezett be jelentés, nem tett jelentést 17 községi tanító. A beérkezett 4 kö-zségből jelentés szerint: munkásságuknak némi eredményét felmutatja 4 község 4950 □ ölnyi területen 708 csemetével. Az egész székben van faiskola 4 községben, összesen 4950 □ ölnyi területen 708 csemetével. Ennélfogva Ara-nyoszsók faiskoláiban mintegy 10 □ ölré esik egy csemete.

— **A fogarasi** játékony-nőegylet, mely-nek alapszabályait a belügyminister nem ré-gen erősítette meg, február hó 9-dikén álar-czos táncvigalmat rendez; bementi díj 1 forint.

— **Nemes tett.** Vojdjaner Albertné, szül. Aczél Zsófia asszony — mint a „Rozsnyói H.”-ban olvassuk — a gymai uradalomhoz tarto-zó pusztán három nepsikolát rendezett be saját költségén cselédjeinek gyermekei számára. E három iskolában közel száz gyermeket ajándé-kozott meg teli ruhával, hogy rendszeren járha-sanak az iskolába.

— **A Széchenyi-szobor** ügyében. A szobor helyének meghatározására kiküldött ve-gyes bizottság még nem állapithatta meg tel-jes pontossággal azt, hogy az akadémiá előtt, mely pontra állíttassék a szobor. Alapos tájékozhata-s végett elkészítettnek egy a munka alatti kőta-lapzathoz teljesen hasonló talapatot fából s erre egy pózna lesz illesztve, a mely oly magas-ságu, mint a szobor-alak. Az ezen faalkot-mánnyal tett kísérletek után fog a szobor helye megállapítani. Az egész emlékmű 44 láb magasságu lesz.

— **Bismarok** hercegnek köszvényes és idegbántalmait ismét megújultak és pedig foko-zottabb mérvben. Orvosának véleménye szerint egész egészségének helyreállítását tekintetéből hosszabb ideig tartózkodnia kell az államügyek vezetésétől.

— **Páncsós szoba.** Az osztrák nem-zeti bank háza, mely Bécsben a minoriták és a bank-utca szegletén épül és befeljeszéséhez kö-zel van, leginkább arról nevezetes, hogy ben-ne egy páncsós szobát rendeztek be. Schmidt épít. tanácsosnak sejtés vasrostélyjai segélye-

vel. Ezen egészen új rendszer, úgy betérés, mint tízvezély ellen nagyobb biztonságot nyujt, mint a többi, eddig ismert rendszer. A tüzele-nes szoba-tetőzet sejtés vasrostélyáról még meg-említenél az, hogy aránylag csekély sulya mel-lett rendkívüli horderevel bír.

— **Az orosz miniszterek** fizetése. Oroszországnak 1875-ik évi költségvetésében a miniszterek fizetése következőleg határoza-tott meg. A miniszterelnök fizetése 40,000 rubelt, vagyis 60,000 forintot, a hadügyminiszternek 12,000 rubelt, a belügyminiszter 25,480 ru-belt, a közlekedési miniszter 18,000 rubelt, az igazságügyiminiszter 17,640 rubelt, az ál-lamjavak minisztere 19,600 rubelt, a közok-tatási miniszter 17,640 rubelt, a pénzügyimi-niszter 23,520 rubelt, a tengerészeti minisz-ter hadsegédével együtt 24,794 rubelt, s az állami föellenőre (a főszámvizsgáló elnöke) 19056 rubelt, tesz. A hadügyminiszter, ki társai kö-zött az egyedüli demokrata, azért huzza a leg-kevesebb fizetést, mert többet nem fogadott el.

— **Páratlan** embertelenség. Turkevidől a következő megrendítő esetet írják: F. hó 2-án megindulván a sorozás, három jó előéletű, a legjobb módú földmives családból származó ifjú, miután besorozattak, áldomást ívott, mi ugyan nekik egy kissé megártott, de illetlen-séget nem követtek el. A városi alkaptány e miatt őket a külső hidegen hajdon fővel, me-zitláb s pőrén egy negyedóraig ácsorogtatá s aztán a városház padlásán levő egy négyszög ölnyi börtönbe záratta, melyen nem hogy ab-lak, de még egy lyuk sincs. A fiuk szülői hi-bába jöttek el könyörögni, hogy bocsásák sza-badon, hiába hoztak részükre meleg felöltőt és kenyert, az alkaptány őket ridegen vissza-utastá. Egy anyának térdén állva mondott könyörgése sem indítá őt meg. Midőn este aztán a bebörtönözött ifjakhoz benyitottak, azokat már megfagyva és halva találták. Egy másik tudósítás a halál okát megfoglalásnak tulajdonítja. Az elzárt ifjak ugyanis a der-mesztő hideg ellen magukat megvándó az ott talált rohadat szalmát gyújtottak meg, hogy mellette melegedjenek, s a füsttől megfudáltak. — A hallatlan eset példás megbüntetésére már megtették a kellő lépések.

— **Nyilvános** közönet. Tkts. Kelemen Beniamin ur a városi és kolozsmonostori tűz-oltók pénzalapjához, két darab ötven forintos erdélyi földterhermentesítési kötvénnyel járulván, fogadja a nemes adakozó szíveségéért e nyil-vános köszönetet. Kolozsvárt, febr. 6. 1875. Minorich Károly főparancsnok.

KÖZGAZDASÁG.

Kimutatás

a kolozsvári takarékpénztár 1875. jan. havi üzlet forgalmáról.

Bevétel:

333. betét után 107,355 frt 67 kr, visz-fizetett váltók 131,540 frt 26 kr, visszafize-tett előlegek 13520 frt — kr, befizetett ka-matok váltók s előlegek után 8,355 frt 44 kr, illetékek 1021 frt 01 kr, értékpapírok el-adásából 2280 frt — kr, jelzálogkölcsonők után befizetett kamat 722 frt 50 kr, házbér az intézet saját házai után 650 frt — kr, ál-lamilleték előlegek után 30 frt 60 kr.

Összesen 260,975 frt 48 kr.

Pénztármaradvány decz. 31-ről 90,378 frt 48 kr.

Főösszeg 351,353 frt 96 kr.

Kiadás:

Visszafiz. betétek s tőkésített kamatok 174 tétel után 57,535 frt 38 kr, betéti folyó kamatokra 63 kr, leszámított váltókra 143,290 frt 90 kr előlegek értékpapírokra 3500 frt — kr, jelzá-log kölcsönökre 5000 — fr, kezelési költségekre 51 frt 65 kr, tiszti fizetésekre 396 frt 66 kr, megjelenési tisztelet díjakra 63 frt, aprólé-kos költség az intézet saját házai után 39 frt 50 kr, államilleték előlegek után 30 frt 60 kr.

Összesen 209907 frt 42 kr.

Pénztári maradvány jan. hó 31-ről 141446 frt 54 kr.

Főösszeg 351,353 frt 96 kr.

Kolozsvárt, jan. 31. 1875.

Kimutatás:

a kolozsvári kisegítő pénztár-egylet 1875. jan. havi üzletforgalmáról.

Bevételek:

Pénztármaradék a múlt hóról 70063 frt 67 kr, betételek 125,665 frt 16 kr, kamat, földij és váltódij 10285 frt 15 kr, bélyegdíj-ban 323 frt 40 kr, 1386 esetben visszafizetett kölcsön 466568 frt 83 kr.

Összesen 602906 frt 21 kr.

Kiadások:

1355 esetben kölcsön 443,814 frt 28 kr tisztselők fizetése 1069 frt 99 kr, irodaikel-lekre 133 frt 38 kr, bélyegre 420 frt — kr, kamat 13 frt 47 kr, segélyezésre 38 frt 50 kr, adóba 200 frt — kr, betét visszafizetések 145,889 frt 48 kr.

Pénztármaradék 61,227 frt 10 kr.

Összesen 672,906 frt 21 kr.

Kolozsvárt, jan. 31. 1875.

Tauffer Ferenc, Kozák Ede, igazgató, pénztárnok.

Geltch János, főkönyvezető.

A hunyadmegyei első takarékpénztár (Hátsze-gen) második évi üzlet kimutatása 1874-dik évé.

Forgalmi kimutatás.

1. Tőke betételek.

Betétetett a lefolyt évben 50609 frt 14 kr, kivétetett ellenben 10444 frt 60 kr, ma-rad egyenleg 40164 frt 54 kr.

2. Lombárd üzlet.

Értékpapírokra előlegzetett 61412 frt 71 kr, ebből visszafizetett 48305 frt — kr, marad Lombárd tárcza 13107 frt 71 kr.

3. Váltó leszámítási üzlet.

Leszámitoltatott a lefolyt időszakban 192600 frt 32 kr, beváltatott 153862 frt 66 kr, váltó tárcza egyenleg 37737 frt 66 kr.

4. Betáblázott kölcsönök.

Leszámitolt kötvények 14220 frt — kr, beváltatott ebből 2700 frt — kr, kötvény tár-cza 11520 frt — kr.

5. Tízes kölcsönök.

Követelés 3524 frt — kr, visszafizetett ebből 1346 frt 73 kr, marad egyenleg 2177 frt 27 kr.

6. Pénztár forgalom.

Bevétel 222285 frt 07 kr, kiadás 221590 frt 17 kr, pénztári egyenleg 694 frt 90 kr.

Mérleg s számla.

Vagy on:

Pénztár egyenleg 694 frt 90 kr, váltó tár-cza 37737 frt 66 kr, lombárd tárcza 13107 frt 71 kr, betáblázott kölcsönök 11520 frt — kr, tízes kölcsönök 2177 frt 27 kr, leltárgyak 1000 frt — kr, lombárd kamatok jövő év ter-hére 12 frt 39 kr, lombárd díjjak 13 frt 86 kr, tiszti fizetés előleg 167 frt — kr, bélyeg és váltó készlet 36 frt 92 kr.

Összesen 66477 frt 71 kr.

Téher:

Részvény tőke 20000 frt — kr, betéte-lek 40164 frt 54 kr, Pesti hazai I, takarékpénztár 1800 frt — kr, Osztalék még fel nem véve 114 frt 40 kr, jutalom díj még fel nem véve 15 frt 25 kr, tartalék tőke 291 frt 23 kr, leszámítási kamatok jövő év javára, 355 frt 52 kr, dtto díjjak 524 frt 73 kr, tiszti fi-zetés hátralék 245 frt — kr, egyenleg 2967 frt 04 kr.

Összesen 66477 frt 71 kr.

Hátszeg, 1874, decz. 31.

Dr. Meskó Antal s. k. Maderspack János s. k. Kenderesy Dénes s. k. vezér könyvelő A fő- és mellékkönyvekkel megegye-zőnek találuk.

A kiküldött számvizsgáló bizottság:

Györffy Antal s. k. Tokács Miklós s. k. Fábri József s. k.

Veszteség- és nyereség-számla.

tartozik:

Betétek utáni kamatok 2609 frt 31 kr, leírás leltár számláról 121 frt 59 kr, házbér 200 frt — kr, adó 82 frt 42 kr, viszleszámtolási kamatok 30 frt 28 kr, tiszti fizetések 1837 frt 39 kr, kezelési költségek 430 frt 08 kr, egyenleg 2967 frt 04 kr.

Összesen 8328 frt 22 kr.

Követel:

Nyeremény áthozat mult évről 70 frt 73 kr, alapítási költségek egyenlege 61 frt 44 kr, Leszámitolási kamatok 2807 frt 18 kr, leszá-mítolási díjjak 3633 frt 85 kr, lombárd ka-matok 737 frt 64 kr, lombárd díjak 891 frt 65 kr, vegyes kamatok 126 frt 09 kr.

Összesen 8328 frt 22 kr.

Egyenleg mint nyereség 2967 frt 04 kr.

Hátszeg, 1874. December 31-én

Dr.

Kiadó szállások, Kolozsvárt a legkedveltebb utcában.

A belmonostortúra naposán levő 24 számú emeleti házban azon szállások, melyekben három évek óta a cs. k. csendőri parancsnokság szállásol; a folyó 1875-iki évi április 24-iki Szent-György napról kezdődik — együttesen, vagy több részben kiadandók:

1-ór: Az emeletben öt egymásba járó szoba; ahhoz tartozó konyha, kamara, háló, pince és fűtőkamara.

2-ór: Földszint és udvarra nyíló három szoba egymás mellett, melyek közül az egyik konyhának is használható, — ehhez tartozó külön záros fűtőkamara.

3-ór: Földszint és udvarra nyíló két ablakkal három egymásba járó szoba, melyek közül a hátulsi konyhának is használható, ehhez tartozó külön záros fűtőkamara.

Ezek iránt egyezkedhetni lehet a nevezett házzal.

BÁNYAI L. KÁROLY, ház tulajdonossal.

(49) (3-3)

Alóltírnak van szerencsése tisztelettel értesíteni a helybeli és vidéki úri hölgyeket, miszerint:

a ki jól akar tudni szabni a francia hölgyruha szabászatban

a legkifutóbb és gyorsan elfogható alapos oktatást adok.

Kivánatra az úri hölgyek lakásain saját tetszésük szerint kijelölendő órákban, a legkedvezőbb feltételek mellett adhatok oktatást. Ezen oktatásban résztvenni kívánó hölgyek személyesen érkezhetnek velem Kolozsvárt, kislábosház a hátulsi emeleten. A nagy érdemű hölgy közönség szíves pártfogását kérem, vagyok mely tisztelettel

Bruzer Mártonné,
szabásznő Pestről.

KÖRLEVÉL.

Van szerencsém, a t. cz. közönséget a következő, a legutányosabban megszabott újsi árjegyzéknek figyelembe véve; iparkodni fogunk, mint eddig, tisztelettel rendes várunk óhajaitaiknak megfelelni, hogy azáltal és pontos szolgáltatást további bizalmuk részünkre biztosítsuk. A szárazföld legnagyobb gyáraival fennálló összeköttetésünknek fogva alkalmat nyújtunk (ezimendek) szükségleteit gyári áron az első sorokból fedezhetik. Cikkeitek általában a legjobb minőségűek és három sorozatra osztottak, az első osztályúak 2. minőségűek, a második osztályúak 1. minőségűek, és a harmadik ár a legfinomabb. Kivánára teljes árjegyzékét és mustaradarokat küldünk ingyen s bérmentve. Megrendelés utánvétel.

Die Wiener Cattun-Druckerei-Fabrikniederlage
Wien, Stadt, Ruprechtsplatz Nr. 3.

ÁR JEGYZÉK:

Nyomott árak.

Saját gyártmány, percellin ingeszetek rófe 20. 25. 30. 35 kr.
Cosmanosi gyártmány percellin ingeszetek rófe 20. 25. 30. 35 kr.
Butor-purkál és butor-cetlon rófe 30. 35. 40 kr.
Cosmanosi bár, hölgy- és gyermek-töltőny rófe 40. 42. 45 kr.
Mustarál ellátott Brillantine rófe 30. 35. 40 kr.

Fehér sima gyapot-árak.

Chiffon és ing-schirting rófe 20. 25. 30 kr.
Fehér Brillantine és alvas-gradi rófe 35. 40. 45 kr.
francia pique minden színben rófe 40. 50. 60 kr.
sárga nanking rófe 20. 25. 40 kr.
sáncs és fehér nanking rófe 30. 35. 40 kr.

Kendő-árak.

1 tucat gyermek batist kendő színes sarkokkal 80. 90 kr. 1 frt.
1 tucat hölgy batist kendő beszege színes sarkokkal 1 frt. 1 frt 20 kr. 1 frt 40 kr. 2 frt 50 kr. 3 frt.
1 tucat hölgy jaconet kendő 1 frt 40 kr. 2 frt 50 kr. 3 frt.
1 tucat úri zsebkendő, beszege, színes sarkokkal 2 frt 40 kr. 3 frt. 3 frt 50 kr.
1 tucat fehér rumburgi vászonzsebkendő 2. 3. 4 frt.
1 tucat fehér rumburgi vászonzsebkendő 2. 3. 4 frt.
1 tucat belfesti batist-zsebkendő 8. 9. 10 frt.
1 tucat belfesti vászonkendő színes sarkokkal 5. 6. 7 frt.
1 tucat foulard és karton fejkendő, cosmanosi gyártmány 2. 2.50 3 frt.
1 tucat színes zsebkendő 2. 2.50 3 frt.
1 darab úri selyem foulard zsebkendő, színes sarkokkal a legnagyobb 80 kr. 1 frt 20 kr. 1 frt. 50 kr.

Angol sima gyapot-árak.

Fekete és simán festett Orléans rófe 40. 50. 60 kr.
Fekete és simán festett Dömler rófe 70. 80. 90 kr.
Fekete és simán festett selyem-Lüster rófe 1 frt. 1.20. 1 frt 50 kr.
Fekete básony rófe 80 kr. 1 frt 1 frt. 20 kr.
Fekete silk-ruha-básony rófe 1.60. 1.80. 2 frt.
Színes, csillogó ruha-básony, legújabb, hölgy- és gyermek öltözete rófe 1 frt 50 kr.

Barchent-árak.

1 darab 30 rófe, fehér, kék, mellértes, színes barchent 7. 8. 9 frt.
1 darab 80 rófe, fehér, kék, mellértes, színes barchent 7. 8. 9 frt.

Megrendelésénél kérjük kinyilatkoztatni, ha a 2. 1. vagy legfinomabb kívánatik-e? Egész felszerelésnél vagy nagyobb vásárlásnál árengedmény. Címre pontosan ügyelendő, így: **Nur Ruprechtsplatz Nr. 3. rückwärts der Ruprechtskirche, vis-à-vis dem Eingang zur Sakristei.**

Kérjük ezt az árjegyzékét megtartani, miután ez csak ritkán jelenik meg.

A következő különlegességek kedvező bevásárlása folytán képesek vagyunk azokat rendkívül olcsó árban

végeladhatni.

Tisztelettel a bécsi Karton nyomtató gyár raktára, Stadt, Ruprechtsplatz 3

Árjegyzék:

1 tucat gyermek batist-zsebkendő, színes széllel 85 kr.
1 tucat leánybatist-zsebkendő, színes széllel, beszege 1 frt.
1 tucat női batist-zsebkendő, színes széllel, beszege 1 frt 30 kr.
1 tucat női jaconet-zsebkendő, színes széllel 1 frt 60 kr.
1 tucat férfi-zsebkendő színes széllel, beszege 2 frt 50 kr. Ugyanaz legfinomabb, elegáns mustarál 8 frt.
1 tucat hölgy-kendő, legfinomabb batisttal, bármely monogram-betűvel hímve (két munká) 80 kr.
1 tucat fehér lenkendő 2 frt.
1 tucat angol egészeségi dörzstől-kendő 3 frt. jobb, csalszerűbb s szívesen.

1 tucat angol piqué-törölköző 5 frt.
1 tucat török fürdő-törölköző 9 frt.
1 pár (2 darab) piqué-ágytörítő tarka, kék és barna színben 6 frt.
1 dr. ágylő, tarka nyírótt szőnyegkelt 2 frt 50 kr.
1 dr. ágylő, nagyob 3 frt 50 kr.
1 dr. selyem cachenez hölgyeknek 1 frt.
1 dr. selyem cachenez, nagyob, legűn, 1 frt 50 kr.
1 dr. berlini gyapjú cach. férfiaknak 1 frt.
1 dr. ugyanaz legfinomabb 1 frt 50 kr.
1 dr. selyem cachenez férfiaknak 2 frt.
1 dr. ugyanaz legfinomabb 3 és 4 frt.
1 garn. asztalnemű 6 szemelyre 4 frt 50 kr.
1 garn. asztalnemű 12 szemelyre 9 frt.

Kivánatra raktárunkról teljes árjegyzékkel szolgálnak s kereskedünk csak jó árú küldése iránt, kérjük egyúttal öczgünk és címünket jól megjegyezni.

Bécsi Karton-nyomtató-gyár raktára, Stadt, Ruprechtsplatz 3,

csak a templom megett, a sekrestye bejárattal szemben.

Kérjük az árjegyzék megőrzését, mert csak ritkán tessük közzé.

Vizsgáljatok meg mindent, s tartsátok meg a jót!

(494) (9-22)

Számtalan esetben jónak bizonyult s orvosi tekintélyek és magánorvosok által kitüntetett gyógyszerek.

Dr. Miller mohnövény-nedve.

Leghathatós szer köhögés, mellhurut, nátha, nyálkasság, rekedtség, kezdődő tífoidés, továbbá gyermekek számarhurutja ellen; ezer meg ezer esetben bizonyult. — Egy üvegtégely ára pecsét és használati utasítással 3 nyelven 50 kr.

Miller övbalsama görcsök ellen.

Törvényes vegytani-elemzés szerint 1868 április 8-áról a növényország leghasznosabb nemeiből a legszorgalmasabban készíve, erősítő és üdítő hatású foga masszívra kitűnőleg ismerve a gyomor és végbél nyálkassága, emésztés hiánya, gyomorgyengeség, sürgös gyomorbaj, vérhas, puffadás és kólika fájdalmak ellen. Ezenkívül legkiválóbb és legerősebb szer hosszas és kimerítő betegségek ellen. Eredeti, horganykupakkal, pecsét és használati utasítással 3 nyelven ellátott üveg ára 1 frt 50 kr. Egy kisebb üveg 80 kr.

Valódi minőségben kapható Kolozsvárt BINDER K. és ENGEL J. gyógyszerészeknél.

Ezen kívül kapható még Aradon: Tomnes és társánál és N. S. Primesnél. Szászváros: Rikterdnél. Bárdon: Lebitzknál. Besztercen: Kalp F. né. K. Fehérvárt: Frölichnél. Csik-Szeredában: Leichnél. Dézen: Krémernél. Fogarásban: Steinburgnál. Gy. Ditróban: Szathmárnál. Gy. Szent-Miklósban: Frölichnél. N. Szebenben: Reistenberger F. né. Kézi-Vásárhelyt: Lukácsnál. M. Vásárhelyt: Buchernél. Medgyesen: Hienznél. Szamosújvárt: Csaszánál. Temesvárt: Gaszner lottó gyűjtőjében. Segesvárt: Teutschnél. S. Szent-Györgyön: Csutak és társánál. Szász-Régenben: Dietrichnél. Brassóban: Jekelius F., Stenner F., Eugler F., Caltz G., Dusehn J., Mantsu T., Popovits G., Száva G. uraknál.

Vegyműhely és központú raktár Biassóban Miller Gyula gyógyszerésznél.

Használati utasítás mindegyik szerhez három nyelven.

Dr. Miller mohnövény-nedve. Egy üveg tégegy ára 50 kr.

Göröcs elleni övbalsam nagy üveg 1. 50. kis üveg 80 kr.

Dr. Miller mohnövény-nedve. Egy üveg tégegy ára 50 kr.

Dr. Miller mohnövény-nedve. Egy üveg tégegy ára 50 kr.

Dr. Miller mohnövény-nedve. Egy üveg tégegy ára 50 kr.

Dr. Miller mohnövény-nedve. Egy üveg tégegy ára 50 kr.

Dr. Miller mohnövény-nedve. Egy üveg tégegy ára 50 kr.

STOWASSER I. hangszer gyárnok

Budapest, Buda, halászfűtő, báró

Liptay-féle palotában,

ajánlja dúsan ellátott mindenféle fuvó-, vonó- és verőhangszer-raktárát, valamint legjobb minőségű olasz és német bél- és körülfont búrjait, a legutányosabb árak mellett.

Hegedűk tucetzte 14, 15, 16, 17, 18,

20-150 frt.

Hegedűk legfinomabb darabja 20, 30,

50-200 frt.

(53)

Haszonbéri hirdetmény.

Az özvegy gróf Bethlen Farkasné szász-bonyhai uradal-mához tartozó malom és más regálék u. m.

Oláh-Szent-László egy négy kövű liz-

telmalom és egész évi korcsma jog.

Szász-Bonyhán két országos vásár barom

cedula s vám illetékekkel és egész évi korcsma jog.

Bernádon egész évi korcsma jog.

Leppenden egész évi korcsma jog.

Sz.-Dányánban részletes korcsma jog.

Sz.-Csávason egész évi korcsma jog, — és

Felső-Kápolnán egy négy kövű liztelmalom, a kikülföldi vám

hid és egész évi korcsma jog, szabadkézből haszonbérbe adandók az 1875-dik

évi május első napjától, három egymásután következő évekre. Értekez-

hetni Sz.-Bonyhán a jószág igazgatónál és Maros-Vásárhelyt ügyvéd Szabó

József urnál. Sz.-Bonyha, 1875. február 1-én

a jószágigazgató.

Legújabbban megjelentek

és Stein János erd. muzeum-egyl. könyv-kereskedésében Kolozsvárt kaphatók:

JULES VERNE apróbb műveiből.

Beszélyek és rajzok.

(Doktor O. kísérlete. Zacharias mester. Dráma a légben. Tél a jég közt.)

Ára 1 frt 50 kr.

Gróf Gyulai Lajos napló töredékeiből.

(1815-1834.)

Kiadta gróf Kun Géza. Ára 1 frt 50 kr.

Rajzok és tanulmányok.

Írta Szilágyi Sándor. Ára a két kötetnek 4 forint.

A nevelés és oktatás történet kézikönyve.

Különös tekintettel Magyarországra.

Írta dr. Kiss Áron. Második javított kiadás. Ára 1 frt 50 kr.

Legújabbban megjelent és Stein János erdélyi muzeum egyleti könyvkereskedésében Kolozsvárt kapható:

Orvosi tanácsadó minden nemi betegségekben, melyek önfertőzés, paráznaalkodás és elragadás következtében keletkeznek. Igen fontos észrevételekkel, korai tehetetlenség, megrongált idegrendszer, valamint a tulságos adagokban használt higányborzasztó következményeiről. Több bonczani képpel.

Írta dr. ERNST L. orvos.

A munka ára 1 forint, postán bérmentes megküldéssel 1 frt és 6 krajczár.

A magyar népnek!

A képviselő választásról.

Ki lehet választó?

Mire kell ügyelni a választásnál?

Szabad-e korteskedni?

Írta MURAI.

Ára csak 16 kr.

Mire kell ügyelni a választásnál?

Szabad-e korteskedni?

Ki lehet választó?

Még folytonosan kaphatók:

Stein János erd. muzeum-egyl. könyvkereskedésében következő legújabbban szentesítést nye törvényezikkek u. m.

Az új választási törvény.

Hivatalos kiadás Ára zsebkadás alakban 30 krajczár Nyolczadrétben 30 kr. Postán bérmentesen megküldéssel 32 kr.

Törvényezikk az ügyvédi rendtartáról.

Ára 20 krajczár.

Törvényezikk a királyi közjegyzőköl.

Ára 20 krajczár.

1875. január 1-én hatályba lépő

birói ügyviteli szabályok.

Nyolczadrét alakban. Ára 1 frt 20 kr.

VIDÉKI megrendeléseknél legcélszerűbb a postai el-kerülése tekintetéből, a törvényezikkekért járuló összeg postautalvány előleges beküldése.

Kézikönyv

kir. közjegyzők számára.

Tekintettel az elmélet és gyakorlat igényeire.

Irománypéldákkal ellátva.

Írták:

Dr. Dárdai Sándor, és Zlinszky Imre,

a Jogtud. Közlöny szerkesztője. a pesti kir. it. tábla h. tája.

I. kötet. Ára 1 frt 20 kr. Postán küldve 1 frt 30 kr.

Gazdasági zsebnaptár 1875-re.

Tizenötödik évfolyam. Szerkesztő tulajdonos

Kodolányi Antal.

Csinos jegyzőkönyv alakban, vászonba kötve

tizenkét utasítási havi füzetrel együtt 2 forint.

Dr. HANDLER MÓR

orvos- és sebész tudor, szülész és szemész,

gyógyít gyökeresen fényes és tartós siker biztosítása

mellett mindennemű

titkos betegségeket,

1) az önfertőzésnek minden következményeit, egymint:

magömléseket,

az ingerlékeny gyengeséget, az ondfolyást, különösen a

tehetetlenséget

(elgyengült férfierőt)

2) húgycsőfolyásokat (még oly időtűket is, a nemzőrészek bu-

jakóros fekélyeit és másodrendű bujakort minden alakjái-

ban és elcsufoltásaiban,

húgycsőszűkítéseket,

4) friss és időtű nyálfolyásokat nőknél, az ugynevezett fehérfo-

lyást és onnan eredő magtalanságot,

bőrkiütéseket,

6) a húgyhólyag betegségeit és mindennemű vizelési nehézsé-

geket.

Rendel naponként: délelőtt 10 óráig, délután 3

órától 5-ig, és este 7-8-ig.

Lakik Pesten,

helváros, kigyó-utca 2-dik szám alatt,

kigyó- és városház-utca sarkán, Rottenbiller-féle házban, az

1-ső emeleten, bemenet a lépcsőnél.

Dijjal ellátott levelekre azonnal válasz

adatik és a gyógyszerek megküldetnek.

(47)

Figyelemreméltó hirdetmény!

Alóltírnak mély tisztelettel tudatom a n. erd. városi háztulajdonosokkal s la-kókkal, ugyszintén az intézetek igazgatóságaival, hogy bátóságilag engedély nyervén 33 erdélyi veder férő hordókkal ajjelenkint az emészte k-hordására, 8 szekert állítottam a t. cz. közönség rendelkezésére, mely a szükséghez képest szaporítani fogok. 22 év óta társaimmal arra működöm hogy semmi kellemetlenségnek ne tegyük ki magunkat, jelenleg is felelősséget válllok a pontosságról és csendről, valamint a kárról, mivel csak is megbízható mbereket tartok üzletemben.

Egy 33 erdélyi veder férő hordó emésztet kihordsi

ára 70 kr. o. ért.

Beíratásokat elfogad t. Hödl József ur nürnbergi kereskedésében

WITTMANN JÓZSEF, s. b.

Lakásom: külkirályutczában t. Fekete Pál ur házában 36. sz. alt.

Vidékről is elfogad megrendeléseket s az árat a

távolság szerint jutányosan szabja meg.

Melléklete: Mauthner Ödön, magánorvos

iskola Alapítvány - Kolozsvár, Magyar Kir. Egyetemi nyomdászattól az ev. ref. tanoda betűivel Kolozsvárt.

Scoala - BCU Cluj-Napoca.

Melléklete: Mauthner Ödön, magánorvos

Melléklete: Mauthner Ödön, magánorvos

Melléklete: Mauthner Ödön, magánorvos